

Esitys Kankaanpään kaupungille lisärahoituksesta Kankaanpään aikuiskoulutussäätiön Valtti -työpajan toiminnan tukemiseen

Työpajakenttää ovat kohdanneet monet haasteet kuluvana vuonna, ja näiden vaikutuksista koko työpajatoiminnan tulevaisuus on uhattuna. Kunnallisia työpajoja on alettu sulkemaan syksyn aikana ja muutokset ovat myös vaikuttaneet rajusti Valtti -työpajan toimintaan. Valtti täyttää ensi vuonna 20 vuotta ja näiden vuosien aikana olemme mm. edistäneet työllisyyttä ja auttaneet asiakkaitamme yksilöllisen jatkopolun luomisessa. Olemme tarjonneet työnhakijoille ja opiskelijoille mahdollisuuden kehittää työelämätaitoja sekä ammatillista osaamista. Vahvasti olemme myös tukeneet arjen hallinnassa.

Taloudellisesti Valtilla on ollut haastava vuosi meneillään ja jo alkuvuodesta jouduimme käynnistämään muutosneuvottelut, jotka johtivat kahden toimipisteen sulkemiseen, irtisanomiseen sekä osa-aikaistamiseen.

Kankaanpään aikuiskoulutussäätiö osallistui kaikille toimijoille avoimeen kuntouttavan työtoiminnan kilpailutukseen ja hyväksyttiin Pohjois-Satakunnan alueella ainoaksi Avi:n kelpoisuudet täyttäväksi toimijaksi. Satakunnan hyvinvointialueen omien muutosneuvotteluiden tuloksena hyvinvointialue rajoitti ostopalveluitaan merkittävästi, ja tähän kuului Valtin osalta myös kuntouttava työtoiminta. Syksyllä 2023 meillä oli vielä noin 120 kuntouttavan työtoiminnan asiakasta, tänä keväänä määrä oli jo vähentynyt noin 80 asiakkaaseen. Tällä hetkellä Valtissa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita on noin 50 ja ennuste loppuvuoden kohdalle on 15-30 asiakasta. Lähtökohtaisesti hyvinvointialue ostaa vain maksimissaan kuuden kuukauden jaksoja kuntouttavaan työtoimintaan eikä sopimuksia uusita, vaikka asiakkaiden prosessit olisivat vielä kesken. Heistä moni putoaa tuen ulkopuolella, kun kuntouttava työtoiminta päättyy ja ainoana sijoittumisena on kotiin jääminen.

”Huoli kuntalaisten hyvinvoinnista ja toimintakyvyn laskusta ja terveydellisten haasteiden kasvusta osattomuuden kohdatessa on suuri. Monien asiakkaiden tilanne on sellainen, että he ovat syystä tai toisesta jääneet aikalailla yksin selviytymään ja ovat tietyllä tavalla tippuneet tästä yhteiskunnasta. Pohjois-Satakunnassa on ennen leikkauksia ja säästöjä ollut tarjota suhteellisen hyvin näille asiakkaille palveluita, jotka ovat muodostaneet tukipilarin tasapainoisen elämän rakentamiseksi ja asiakkaat ovat näiden palveluiden avulla päässeet takaisin osallisiksi ja mukaan yhteiskuntaan. Nämä palvelut ovat tarjonneet merkityksellistä tekemistä, kokemuksen siitä, että on tarpeellinen ja erityisesti

kokemuksen siitä, että kuuluu jonnekin, joku odottaa ja kysyy kuulumisia. Tämän peruspilarin päälle ihmiset ovat pystyneet alkamaan ratkoa muita elämänhallintaan liittyviä ongelmia. Voimavarat ovat lisääntyneet ja ihmiset ovat pystyneet ratkomaan mm. päihde-, mielenterveys- ja talousongelmia. Näkisin, että näillä palveluilla on merkittävä ennaltaehkäisevä vaikutus, joka näkyy laajalaisesti asiakkaiden elämässä sekä koko yhteiskunnassa mm. terveydenhoidon tarpeen vähenemisenä, rikollisten tekojen vähenemisenä ja siinä, että perheet voivat paremmin. Säästöjen, supistusten ja leikkausten myötä tällä hetkellä Pohjois-Satakunnassa ei ole tarjota kaikille asiakkaille sopivaa palvelua ja minua huolestaa erityisesti nämä asiakkaat, jotka tästä syystä jäävät kotiin. Kotiin jääminen tarkoittaa monien kohdalla sitä, että elämänhallinnan ongelmat lisääntyvät ja niin yksilön kuin yhteiskunnankin näkökulmasta tämä on epätoivottava ja monin tavoin kallis lopputulos.” – Hyvinvointialueen sosiaaliohjaaja Maria Kivimäki

Kuntouttavaa työtoimintaa voidaan pajalla asiakaslähtöisesti jatkaa, mikäli rahoitus toiminnan toteuttamiseen voidaan turvata kuntarahoituksella työllisyyttä tukevana palveluna.

Nuorten työpajatoiminta

Lisäksi moni nuori putoaa tuen ulkopuolelle nuorten työpajatoiminnan valtionohjauksen tiukentuneen linjauksen vuoksi, kun kuntouttavalla työtoiminnalla ja sosiaalisella kuntoutuksella ei voi osallistua nuorten työpajatoimintaan. Kankaanpään aikuiskoulutussäätiö tuottaa Kankaanpään kaupungin ja työpajatoiminnan yhteistyösopimuksen mukaisesti (vuodesta 2010) alueen nuorten työpajatoimintaa. Valtionavustuksen saamisen edellytyksenä on, että opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt nuorten työpajan valtionapukelpoiseksi. Nuorten työpajatoiminnan järjestäjänä voi toimia kunta, kuntayhtymä, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö. Muita toimijoita ei alueella ole hakeutunut nuorten työpajatoiminnan tuottajiksi. Resurssoinnilla nuorten työpajatoimintaan lisärahoitusta niille nuorille, jotka eivät kuulu valtionavustusten nuorten joukkoon, turvataan alueella kaikille nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tukea ja palvelua ja löytää reitti kohti työllistymistä ja koulutusta. Tämä olisi nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden, syrjimättömyyden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta merkittävä strateginen kuntapäätös.

Satakunnan työllisyysalueen myötä 1.1.2025 työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. [Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä 381/2023](#)

16§ Nuorten työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteispalvelu järjestämisen toimintaedellytysten luominen työllisyysalueen kuntiin. Tällä palvelulla tarkoitetaan viranomaisien ja muiden toimijoiden alle 30-vuotiaalle nuorille tarjoamaa neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää opiskelumahdollisuuksia ja työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia Ohjaamo tyyppisen palvelupisteen kautta. Kankaanpään aikuiskoulutussäätiön toteuttama Valtti-Center (3-vuotinen ESR hanke) kehitti ja tuotti vastaavaa palvelua nuorille. Työpajalla on valmis toimintamalli käyttöön otettavaksi tämän palvelun toteuttamiseen. Valtti-center palvelua kehitettiin ESR:n ja Kankaanpään kaupungin kuntarahoituksella. Työpaja haki jatkoksi alueelle Ohjaamo, mutta alue katsottiin silloin liian pieneksi tälle rahoitukselle. Nyt vastaava palvelu tulee kuntien vastuulle työllisyysalueen myötä. Valtti-työpajalla on valmiudet palvelun toteuttamiseen Kankaanpään kaupungille. Nuoriin kohdistuvan lisärahoituksen kautta pääsisimme tuottamaan myös tätä palvelua.

Tulevan Satakunnan työllisyysalueen kanssa käytyjen keskustelujen kautta saadun tiedon mukaan uhkana on alueen palkkatukimäärärahojen riittämättömyys. Tarvitaan uusia ratkaisuja matalan kynnyksen työllistämisen säilyttämiseen alueella, kun palkkatuki ei enää vähennä työmarkkinatuen maksuosuutta. Valtti tukee osaltaan kunnille asetettua työllisyyspalveluiden tehtävää ja pyrkii edistämään avoimille työmarkkinoille työhön siirtymistä, jolloin kuntien työmarkkinatuen maksuosuus saadaan taittumaan.

Valtilla on ammattitaitoinen henkilöstö sekä kattava valikoima erilaisia toimipisteitä/pajoja josta asiakas voi valita itselleen sopivan Valttiin tullessaan. Tällä hetkellä kuitenkin ensi vuoden budjettiarvio näyttää siltä, että joudumme käynnistämään uudelleen muutosneuvottelut, jotka voivat pahimmillaan rampauttaa peruuttamattomasti työpajamme tarjoamat palvelut.

Budjettiarvio vuodelle 2025 on tällä hetkellä alijäämäinen 197 000 euroa ja jos emme saa toimintaamme lisärahoitusta, on uhkana lisää irtisanomia, osaaikaistamisia ja pajojen sulkemisia. Tämä kaventaisi palveluvalikoimaamme asiakkaille merkittävästi.

Tällä hetkellä Kankaanpään kaupunki on tukenut työpajaa seuraavasti:

Nuorten työpajatoiminta 105000 euroa + autopuolen tilakustannukset (jotka nyt jäivät supistusten myötä pois 5/2024 n. 15000€) Yht. 120 000
Yksilöllisen tuen palvelut kierrätyskeskus 15000 euroa

Työllistämispalvelut 70000 euroa (aiemmin TYPO hanke + siihen suunnattu rahoitusosuus kaupungilta)

Ylläolevien rahoitusten lisäksi esitämme Kankaanpään kaupungille tarpeen 150 000 euron lisärahoituksesta, jotta toimintamme pysyisi vakaana ja toimintakykyisenä. Lisärahoituksen kohdistamme sovitun mukaisesti nuorten palveluiden ja työllistämispalveluiden tukemiseen kuntalaisille. Voimme myös vahvistaa yksilöllisen tuen palveluita (johon tällä hetkellä olemme saaneet 15 000 euroa kierrätyskeskukseen kohdennettuna) tarjoamalla kuntalaisille matalan kynnyksen talousneuvolan.

Olemme aktiivisesti etsineet rahoitusmahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen. Olemme hakemassa yhdenvertaisen osallisuuden edistämiseen syrjäytymisvaarassa oleville työttömille ja työelämän ulkopuolella oleville toiminnan kehittämiseen 3 vuoden ESR+ -hanketta, toimintalinja 4.3. Hanke edellyttää 20% kuntarahoitusta. Hyväksytyt hankepääatöksen myötä se tarkoittaisi n. 32 000-35 000€/vuosi hankkeen kuntarahoitusta. Toteutuessaan tämä kuntarahoitus voidaan sisällyttää osaksi lisärahoitusta.

Valtti -työpaja ja Kankaanpään kaupunki ovat yhdessä rakentaneet kuntalaisillemme tämän kokonaisuuden, joka on pian 20 vuotta auttanut ihmisiä elämässä eteenpäin. Palveluiden piirissä on ollut noin 250 asiakasta vuosittain. Ei anneta yhteisen kehittämisen ja toiminnan nyt murentua.

Niina Veko

Toiminnanjohtaja

Valtti-työpaja, Kankaanpään aikuiskoulutussäätiö sr.